

MUTASD A PEDIGRÉD, MEGMONDOM, KI VAGY?

Mindennapi családregényeink

A családi történeteket mindenki szereti. Talán azért is, mert ha megismerjük egy családfa ágait-bogait, magunkról is többet tudunk. Az adatolt családregények magasságokba és mélységekbe visznek. Családnevekkel vázolható egy település története, megmutatható a népessémozgás, a modernitásba torkolló széthullás.

Az ősök falon függő arcképsora, a családi érdemeket elismerő címer, a fordulatot rögzítő oklevél a polgárházak nem csak a nemesi kúriák, vagy a főúri kastélyok tartozéka. Az ismert szegedi szobafestő, *Aigner Jenő* belvárosi lakásának falán nemesi címer, s az 1700-as évek első felében élt őse portréja függ.

– Szeged követte a pozsonyi országgyűlésen, az 1848–49-es szabadságharc és forradalom idején pedig Kossuth népfelkelési kormánybiztosa Aigner Ferdinánd, aki német vezetéknévét 1846-ban Rengeyre magyarosíttatta – mutat a Móra-múzeumbeli festmény másolatára az utód, Jenő. Elmeséli, hogy a szegedi értelmiség vezető alakja, a liberális párt tagja előtt azzal tiszteltgett városa, hogy a mai Béketelep egyik utcáját Rengey Ferdinándról nevezte el, Hábermann Gusztáv helytörténész pedig azzal, hogy 1040 lapos kötetet írt róla.

Nemesi címer

A vaskos könyv a mai Aigner előtt, a csipketerítő asztalon hever. A lakás díszé az 1656-os nemesi címer is, melyet – Jenő és az almáris szerint – a birtokai révén a Korompai előnév viselésére is jogosult Aigner András vívott ki a családnak. Az Elzász-Lotaringiából induló Aignernek Pozsonyban 1450

Pedigré

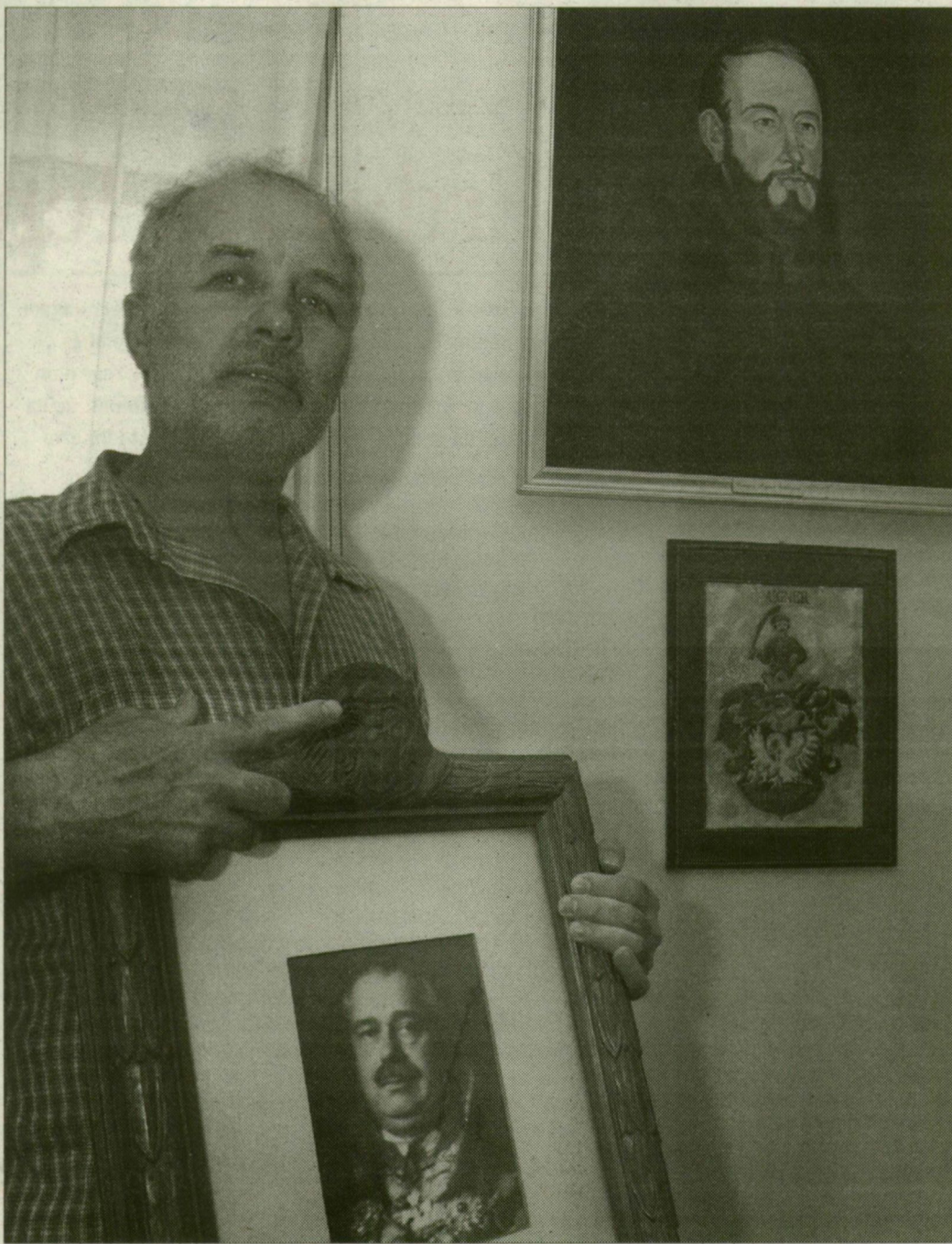
Az ősbizonyítás eszközeként korábban elsősorban a nemesek körében volt fontos a családfa. Az ősbizonyítás meghatározta a hitbizományt, az öröklődés rendjét. E célokat szolgálta eredetileg például Nagy Iván 13 kötetes munkája. A családfa (vagy pedigré) felvétele és elemzése a családtörténet vagy a származástan, az úgynevezett genealógia alapja, de már a történelmi, demográfiai és genetikai kutatásoknak is része. A szülőföldhöz, a gyökerekhez való kötődést erősíti a családfa.emlekezet.hu internetes oldal, melynek segítségével aki akar, visszapillanthat múltjába.

táján, Szegeden 1740 körül tűntek föl. Itteni beilleszkedésük alapja a Tisza-parti város legrégebbi, mert 1788-as alapítású fűszerüzlete.

Megsárgult iratok

– Későn, mert fiatalemberként, 1978 körül tudtam meg, kik is az őseim. Ez tartást ad, amit sikerült átörökölnem a fiamba, aki most középkori regényt ír, de a lányomba, sőt az unokáimba is. Az iskolában kialakult kisebbségi érésem akkor múlt el, mikor megtaláltam Szegeden a gyökereimet – indokolja a múltba nézés fontosságát Jenő. – Őseimnek köszönhetem, hogy – talán az irántuk való tisztelet miatt – a szegediek irányomba is kifejezik, hogy szerintük az Aignernek derék emberek.

A megsárgult iratokat, az újságkivágásokat mutatva Jenő cikáz a múltban. Megemlíti Ferdinánd testvérét, Imrét, aki Szeged főjegyzőjeként írta be nevét a város történetébe. Aztán e két fiú édesapját, Józsefet, aki a polgármes-

Aignernek: őseivel – Károllyal, Andrással, Ferdinánddal – gondolatban sokat beszélget Jenő

FOTÓ: FRANK YVETTE

ter-helyettségig vitte. Fölbukkan Aigner Károly alakja, aki 1920–1932 között töltötte be a főispáni tiszte, ezért szerepel gróf Klebelsberg Kúróval és másokkal együtt az egyetemalapításnak emléket állító reliefen. A család számon tartja, hogy a Széchenyi

tér 3. alatti palotát Aigner Nándor húzta föl. A Széchenyi tér 16., vagyis a Stühtmer-palotát és a Tisza Lajos körút 27. számú, három utcára nyíló épülettömböt pedig Jenő dédapja, Aigner József építtette. Az utód szerint a kereskedelemmel megalapo-

zott jólét tette lehetővé a polgári foglalkozások felé fordulást, s lettek ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, tanítók, írók az Aignernek.

– A családok, de az egész világ széthullása ellen is hat az ősök kutatásának új divatja – véli Jenő. – A régiek sokat ad-

Szegedi generációk

A mai szegedi családok legfeljebb az 1700-as évekig nyúlhatnak vissza itteni ősök után kutatva. E polgárvárosba sokfelől (a Felvidéktől kezdve Erdélyen át a Dunántúlig) érkeznek bevándorlók, többféle náció keveredik – magyaráz Zombori László történész. Úgy tűnik, a tipikus szegedi családregény a saját erejéből kiemelkedő és a város történetében-közéletében szerepet vállaló és utódai két-három generáció után eltűnnek – vagy elköltöznek, vagy deklásszálódnak.

tak arra, hogy hasonló a hasonlival kerüljön össze, társadalmi és vagyoni szempontból. Ha ezt visszahoznánk, talán nem lenne annyi válás.

Szóba jönnek az asszonyok: például Ferdinánd a neves, mert Szegednek több közéleti szereplője is adó Müller családból választott magának feleséget. Az anyagi stabilitás erősödött Jenő dédapjának a kereskedő Pfann családdal kötött frigye eredményeként. A művészetek iránti vonalomra is találunk példát Adél mint zongoraművész személyében.

Szerény büszkeség

– Rokon a fél város a házasságok, a keresztkomaságok révén. Ha számba veszem, családi kötelék fűz például a Pillich, a Hoffer családhoz, Korda János nemzetőrhez, Vedresékhez, Schmidt Ferdinánd vaskereskedőhöz. De a sorsom, a XX. század második felében mást kínált, mint az előző évszázadban élt őseimnek – összegez Aigner Jenő. – Így lett hitem: a szerény büszkeség.

ÚJSÁSZI ILONA

A SZÍNÉSZNŐ KREATIVITÁSA BONTAKOZHAT A JÓBAN ROSSZBAN CÍMŰ SOROZATBAN

Viktória, a végzet hölgye

Kerekes Viktóriát a Jóban Rosszban című tévésorozat Ekler Laurájaként ismeri az ország, láthatjuk őt estéről estére, amint titkolózik vagy éppen szenvedéllyel tör elő benne az őszinte érzelem. A szentesi drámai tagozat egykori diákja nagy kalandnak tekinti a sorozatban való szereplést, és nagyon örül, ha van ideje a barátaival való találkozásra. Viktória úgy érzi, az általa formált szerep rezgése, Laura éne emlékeztet rá, ugyanakkor tőle jelentősen eltér: a színésznő a valóságban boldog édesanya.

Óriási kaland és másféle színészet egy sorozat főszereplőjének lenni – véli Kerekes Viktória. Az ifjú hölgy a társulatban utolsóként írta alá a szerződést, míg megért benne a döntés: vállalja a kihívást. Naponta néha tizenkét-tizenöt órát forgat egy világtól elzárt helyen, ahol a társak, a színésznő szavai szerint, olyan védett világot élveznek, mintha egy vidéki színházban játszanának. Itt mindenki szereti egymást – mondja Viki –, hiszen ha nem így volna, a közös játék sem volna elképzelhető.

Ekler Laura kívülről tekintve negatív szerep, aki felett könnyű ítélkezni, az alakításból azonban kiderül, a harmincéves nő szellemi-

leg és érzelmileg tehetséges ember, csupa nagybetűvel. Húszévesen még azt hitte, bármi megtörténhet vele, mostanában döbben rá, hogy már nem minden kapu áll nyitva előtte. A gyereke felnőtt, hivatása még mindig nincs, a magánélete kész zűrzavar. Viktória úgy érzi, a szerepben megformált alak habitusa, vibrálása vagy rezgése a sajátja, emlékeztet az ő énjére, de a filmbeli alak tőle eltér.

Kerekes Viktória egy két és fél esztendő kisfiú boldog édesanyja, a gyermek a szüleitől az Iván nevet kapta. Viki nem árulta el, ki az apa, azt mondta, a magánéletét szeretné elefántcsonttoronyban őrizni – sértetlenül. Nagyon kevés ideje marad a családjára és a barátaira. Ezen a nyáron mindössze másfél napot mint teljesen szabad időt töltött pihenéssel, amikor Szentesre utazott, hogy találkozzon *Síneger Juliannával*. A drámai tagozat beszédtechnika-tanárához a diákevekből eredő szoros barátság fűzi őt.

A levegővételnyi szünetekre természetesen szükség van, hiszen hetente negyven-ötven oldal szöveget tanul meg, rámennek az éjszakák, de a közös munka mindig ad olyan többletet, amiért a színésznő azt mondja: érdemes volt együtt lenni. A próbákon ugyanis a rendezők nyitottak a kreativitásra, Viki megvalósíthatja, amit elképzel. Ennek nagyon örül,

A filmben érzelmeitől sodródó nő valójában boldog édesanya

mint ahogy egy különös ténynek is: a férje szerepét *Gazdag Tibor* játssza, aki szintén a szentesi drámai tagozat hallgatója volt. Viktória úgy fogalmazott, az első próbák azonnal egymásra hangolódtak, hiszen egy fészek-alja. Arra gondol, ha egész színészi pályájáról film készülne, az egy werkfilm lenne. Benne a

korábbi és eljövendő színházi szerepekkel, szép filmes jelenetekkel, a világosítók, rendezők, sminkesek jelenlétével. Mindannyian benne vannak az ő pályájának teljességében, ők az életének főszereplői. És persze a fiúk, a család...

BLAHÓ GABRIELLA